

РЕШЕНИЕ

№ 5595

гр. София, 16.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 18.09.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Деница Митрова

ЧЛЕНОВЕ: Диляна Николова

Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Светла Гечева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2102** по описа за **2020** година докладвано от съдия Диляна Николова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.285, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по касационна жалба на Е. Д. М., подадена чрез пълномощника му адв.Б. – САК, срещу Решение № 3797/05.06.2019г., постановено по адм.д. № 7868/2018г. по описа на Административен съд София-град, с което е отхвърлен предявения от него срещу Министерство на правосъдието, иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за претърпените от ищеца неимуществени вреди, вследствие престоя му на 17.11.2015г. в помещение за временен престой и изолация № 7 в Съдебната палата, в [населено място], [улица], като неоснователен и недоказан. Решението се обжалва като неправилно поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на процесуалните правила и като необосновано. По отношение на първото сочено касационно основание в жалбата е мотивирано, че съдът не се е съобразил със законовите разпоредби, вкл. чл.52 ЗЗД, а се е задоволил само с обсъждане на пасивната легитимация на ответника. Принципът за справедливост на обезщетението не бил спазен, тъй като по делото било безспорно доказано, че условията в ареста в сградата на СГС са нечовешки и за посочения престой от време ищецът несъмнено е

изживял описаните в исковата молба негативни психически изживявания.

Твърдението за допуснати съществени процесуални нарушения се мотивира с обстоятелството, че съдът не е допуснал събирането на гласни доказателства чрез разпит на свидетели за установяване причинените на ищеца неимуществени вреди, с което е нарушил правото му да докаже изложените в исковата молба твърдения, въпреки че негова е доказателствената тежест да установи причинените му вреди.

По отношение на третото касационно оплакване се мотивира, че съдът е изложил в мотивната част на решението неистински фактически констатации поради допуснати очевидни грешки при формиране на вътрешното му убеждение.

Въз основа на така изложеното се иска отмяна на обжалваното решение и вместо него постановяването на друго, с което да бъде уважена исковата претенция, при условията на алтернативност - да бъде върнато делото на друг състав на Административен съд София-град със задължителни указания да допусне събиране на поисканите в законовите срокове гласни доказателствени средства.

В съдебно заседание изложеното в касационната жалба и направеното с нея искане се поддържат лично от касатора и от назначения му процесуален представител адв.Б., който отново мотивира наличието на касационните основания по чл.209, т.3, предл. 1-во, 2-ро и 3-то АПК по отношение на атакуваното решение. Твърди доказаност на исковата претенция, тъй като на 17.11.2015г. касаторът е бил доведен в сградата на СГС на [улица] е държан там в мазето, помещението, което е пригодено за задържаните под стража, които трябва да се явяват на дела. Сочил, че това помещение е под земята и не отговаря на изискванията на законодателството. Съвсем основателно касаторът го е преживял тежко, защото условията в него са унижителни, нечовешки и не отговарят на изискванията на европейското законодателство. Счита, че решението на първоинстанционния съд, с което е приел, че касаторът не е страдал и за него не са последвали негативни нервно-психически преживявания на 17.11.2015г. са необосновани.

Касаторът иска решението да бъде отменено, тъй като е немотивирано, а фактите са изопачени. Самият арест, който се намира под земята според него представлява нарушение чл.4 ЕКЗПЧ, защото вътре няма вода, тоалетна и е мръсно. Откакто била направена съдебната палата, помещението, представляващо арест, не било ремонтирано, нямало въздух и това е фактор, който физически и психически е увредил касатора в момента, в който е бил там. Посоченото в приобщеното по делото писмено доказателство, а именно, че арестното помещение се намира в сутерена на сградата, не отговаряло на истината тъй като достъпът до него се осъществява по стълби, по които се слиза под ниво на кота 0,00м.

Ответникът по касационното оспорване, редовно и своевременно призован, не се представлява в съдебно заседание, не ангажира становище по касационната жалба.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба и моли обжалваното решение да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Административен съд София-град, IX-ти касационен състав, след като се запозна с обжалваното решение и обсъди, както наведените с касационната жалба основания, така и тези по чл.218, ал.2 АПК, намира следното:

Касационната жалба е допустима, като постъпила в законоустановения срок, подадена от лице – страна в производството и против акт, подлежащ на касационно оспорване.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна по следните

съображения:

Производството пред административния съд е образувано по искова молба на Е. М., с която срещу Министерство на правосъдието е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на сумата в размер на 10 000 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди от ГДО на 17.11.2015г., когато бил доведен от С. централен затвор в СГС и бил затворен при нечовешки условия в килия № 7 в сградата на Съдебната палата на [улица], която се намира под земята, в мазето на сградата и където няма въздух, няма светлина, мръсно е и мирише лошо на застояло и фасове.

По исковата молба е образувано адм.д. № 11207/2015г., производството по което е приключило с постановяването на Решение № 8252/22.12.2016г., с което искът е отхвърлен. За да постанови този резултат съдът е приел, че искът е насочен срещу ненадлежен ответник, не са налице незаконосъобразни бездействия на административен орган, не е доказано настъпването на твърдените вреди, липсва причинно следствена връзка между евентуалните вреди и незаконосъобразните действия. Установено е по делото, че М. е постъпил в затвора в [населено място] на 15.06.2015г., а на 17.11.2015г. бил конвоиран в сградата на Съдебната палата в [населено място]. На посочената дата М. е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“ в затвора в [населено място]. По повод пребиваването си в ареста на посочената дата М. не подал жалба във връзка с лошите условия там.

По реда на инстанционния контрол решението е отменено с Решение № 9919/19.07.2018г., постановено по адм. д. № 3436/2017г. по описа на Върховния административен съд и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд. За да постанови този резултат съставът на касационната инстанция е приел, че искът е насочен срещу надлежен ответник, тъй като до изменението на чл.130а от Конституцията на Република България, обн.ДВ, бр.100/18.12.2015г., имуществото на съдебната власт се управлява от министъра на правосъдието. Местоположението и видът на помещенията за временен престой и изолация на задържани се определят при проектирането на обектите на съдебната власт. Съгласно чл.16, ал.1 от Наредба № 4 от 10 януари 2008г. за правилата и нормите за безопасност и охрана при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите на съдебната власт инвестиционният проект на обект на съдебната власт се приема от експертен технически съвет, назначен от министъра на правосъдието. По предписанието на чл.7, ал.1, т.4 от наредбата, за осигуряване на безопасността и охраната в обектите на съдебната власт се обособяват и обозначават с табели зона за сигурност с ограничен достъп - за задържани и принудително доведени лица, като в тази зона се проектират и изграждат помещения за временен престой и изолация на задържани. Обезпечаване на хигиенните условия в такива помещения и поддръжката им е задължение на органите/длъжностните лица, които са отговорни за стопанисването на сградата. Съгласно чл.388, ал.1 от Закона за съдебната власт /в редакцията съгласно ДВ, бр. 33 от 30 април 2009г./ министърът на правосъдието разпределя ползването на недвижимите имоти, предоставени на съдебната власт, между отделните нейни органи и може да възлага стопанисването им на административните им ръководители. По чл.22, т.3 от Устройствения правилник на Министерството на правосъдието /в редакцията преди изм. ДВ, бр. 54 от 2018 г., в сила от 29.06.2018 г./, Дирекция „Управление на собствеността“, която е част от общата администрация на министерството съгласно чл.18, т.4 от Правилника, осигурява поддръжането и

ремонта на предоставените му недвижими имоти и движими вещи. Съгласно чл.22, т.5 от Правилника в посочената редакция тази дирекция организира и осигурява почистването и отговаря за санитарно - хигиенните условия в административните сгради на министерството и прилежащите им терени. Съставът на Административен съд София-град не съобразил тези разпоредби при постановяване на акта си, както и не е изяснил фактите, свързани с проектирането, изграждането и стопанисването на сградата, находяща се в [населено място], [улица], в която се намира помещението за временен престой и изолация на задържани, индивидуализирано от М. като „килия № 7“, във връзка с престоя в което той претендира обезщетяване на неимуществени вреди. Не е установено също така, спазвани ли са хигиенните норми в помещението, в което е бил задържан той.

При новото разглеждане на делото от административния съд, по образуваното адм.д. № 7868/2018г., в съответствие с дадените от касационната инстанция указания, съдът е изискал от Върховния касационен съд, стопанисващ сградата на Съдебната палата, да представи доказателства относно дезинфекцията на сградата. Представени са сключените договори между ВКС и фирми за дезинфекция и дератизация №№ Д-У-003/05.02.2015г., Д-У-009/25.03.2016г., Д-У-016/27.03.2017г. и Д-У-018/30.03.2018г. Според тях - Договор № Д-У-003/05.02.2015г., сключен между ВКС и [фирма], който е бил в сила по време на процесния период, съдът е установил, че изпълнителят е имал задължение да извършва дезинфекция срещу хлебарки и дератизация срещу гризачи, ежемесечно в обекта по предварително одобрен от двете страни график. От представения график към договора съдът е установил, че дезинсекция и дератизация за хлебарки и гризачи в сградата на Съдебната палата в [населено място], на първи сутерен, партер и първи етаж, последно, преди процесния период, е извършена на 30.10.2015г., т.е. 18 дни преди настаняването на Е. М. в процесното помещение.

С писмо от 06.02.2019г., изпратено от председателя на ВКС, съдът е уведомен, че ВКС не разполага с документация, касаеща проектирането и спазването на техническите изисквания относно килия № 7, находяща се на [улица] сградата на Съдебната палата.

С протоколно определение от 29.01.2019г. съдът е изискал от Министерство на правосъдието документи относно въвеждането в експлоатация след приключване на ремонтните дейности през месец май 2008г. по Договор № 5/13.06.2001г. между ВСС и [фирма], относно проектирането и спазването на техническите изисквания на сградата на Съдебната палата, находяща се в С., [улица] по-конкретно арестантска килия № 7, но в постъпилия отговор е заявено, че министерството не се съхранява такава документация.

С протоколно определение от 26.02.2019г., съдът е изискал от ВСС документи относно въвеждането в експлоатация след приключване на ремонтните дейности през месец май 2008г. по Договор № 5/13.06.2001г., сключен между ВСС и [фирма], относно проектирането и спазването на техническите изисквания на сградата на Съдебната палата, находяща се в С., [улица] по-конкретно арестантска килия № 7. В официален отговор от 22.04.2019г. на ВСС е съобщено, че строителните документи за ремонтни работи на арестантски килии в сградата на Съдебната палата, [улица] не са налични в администрацията на ВСС.

Въз основа на това съдът е приел, че въпреки невъзможността да бъдат представени строителните книжа, не е спорен фактът, че е извършена реконструкция и

възстановяване на Съдебна палата - С. въз основа на Договор № 5/13.06.2001г., сключен между ВСС и [фирма], приключила м.май 2008г., за което е представена докладна записка, както и заповеди за разпределението на обектите в сградата, като в обхвата на ремонтните дейности са и дейностите за съвременни условия по отношение на помещенията за нуждите на Служба „Охрана на съдебната власт“.

Въз основа на фактическите установявания по делото от решаващия съд е обоснован извод, че не са налице незаконосъобразни действия на ответника като ищецът не е доказал, че предвидените условия на настаняване в помещенията за временен престой и изолация, посочени в ЗИНЗС и правилника за неговото приложение, не са му били предоставени. Тези изводи са основани и на установеното при първото разглеждане на делото, а именно, на депозираната от ищеца до Министерство на правосъдието жалба рег.№ 94-Е-106/17.11.2015г., в която са изложени оплакванията относно лошите условия в арестите, като се твърди, че на 16.11.2015г. бил поставен в нечовешки условия в ареста на Съдебната палата в [населено място], [улица] докладна записка от 13.04.2016г. по повод други жалби от ищеца. Във връзка с жалбата е извършена проверка, като е изпратен отговор на ищеца на 08.01.2016г., с който е уведомен, че помещенията за временен престой и изолация в сградата на Съдебната палата и Районен съд [населено място], [улица] отговарят на правилата и нормите за безопасност и охрана на „Правилата за осъществяване на конвойната дейност, осъществявана от служителите на ГД „Охрана“. Жалбата е приета за неоснователна относно помещенията за престой в сградата на Съдебната палата и за частично основателна по отношение на помещенията за престой и изолация на Районен съд [населено място]. Няма данни, ищецът да е обжалвал този отговор.

В представената докладна записка от 13.04.2016г. по повод други жалби на ищеца, е посочено, че помещенията за временен престой и изолация в Съдебната палата разполагат с общи санитарно хигиенни възли, изградена е филтро-вентилационна система за подаване на свеж въздух, почистването се извършва ежедневно. Препоръчано е извършването на освежителен ремонт, като предходният е извършен 2014г. Това доказателство не е оспорено от ищеца, както и другите докладни записки по негови жалби, за което е бил уведомен с писмо от 22.04.2016г.

Допълнително по настоящото дело беше прието като писмено доказателство писмо рег.№ 4407/10.07.2020г. на главния директор на Главна дирекция „Охрана“, от което се установява, че помещенията, в които пребивават лицата, конвоирани за участие в съдебни заседания на територията на Съдебната палата в [населено място] не са категоризирани като „арестно помещение“ по смисъла на ЗИНЗС и ППЗИНЗС, а на основание чл.15, ал.1 и ал.2 от Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“ към Министерство на правосъдието, утвърдени със Заповед № ЛС-04-1228/14.07.2017г. на министъра на правосъдието, са категоризирани като „помещения за временен престой и изолация“, изискванията за оборудването, на които са определени в Приложение № 3 към посочените правила. Помещенията за временен престой и изолация в сградата на Съдебната палата в [населено място] се сочи, че се намират на първи сутерен в сградата като достъпът до тях се осъществява през двор № 4 на Съдебната палата и транспортен вход откъм [улица]. Същите се състоят от една приемна, седем отделни „килии“ и санитарен възел. В тях е изградена система, която посредством отделни въздуховоди нагнетява и съответно изсмуква въздух от всяка килия. Всяка килия освен това разполага с прозорец, обезопасен с решетки и перфорирана ламарина, през

които се осъществява вентилация и въздухообмен. През прозорците достига и пряка слънчева светлина, а отделно вътре е изградено и осветление.

Предвид изложеното, изводът на решаващия съд за отсъствие на първата изискуема предпоставка за реализиране на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е съответен на фактическите установявания по делото, основани на събраните писмени доказателства. Съответен на фактите по делото е и изводът на съда, че ищецът и касатор в настоящото производство, не е доказал настъпването на твърдените вреди като са обсъдени показанията на свидетелите П. и П.. Предвид това изследването на въпроса за наличие или отсъствие на причинно следствена връзка е безпредметен. Разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. В тежест на ищеца е да докаже наличието на всички елементи от фактическия състав, при осъществяването, на който възниква правото на обезщетение - вреда, незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието, от който/които се претендира настъпването на вредата. Тези елементи следва да са налице кумулативно и отсъствието на който и да е елемент от фактическия състав обуславя неоснователност на предявения иск.

По изложените съображения не са налице твърдените касационни основания за неправилност на решението и същото следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното и на основание чл.221, ал.2, предл.1-во АПК, Административен съд София-град, IX-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 3797/05.06.2019г., постановено по адм.д. № 7868/2018г. по описа на Административен съд София-град.
Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

1.

2.